

Jaarverslag 2017

Inhoud

	pagina
Voorwoord	2
Weersomstandigheden	4
Uilen	6
Bosuil	6
Steenuil	7
Kerkuil	9
Koekange en De Wijk	9
Mastenbroek	11
Wanneperveen en Nijeveen	13
't Hoge Land	14
Hooghalen	15
Torenavalken	16
Visdiefjes	19
Weidevogels	23
Oeverzwaluwen	25
Huiszwaluwen	28
Bodelaeke	28
Kleine plevier	31
Bijeneters	31
Retentiegebied ziekenhuis	32
Gebiedje Dalfsen	33
Nestkastjes	34

Voorwoord

Het afgelopen jaar kunnen wij terug kijken op een periode die bol stond van de activiteiten. De jaaravond van 2016 is nog maar net achter de rug of er dienen zich tal van activiteiten aan die de aandacht verdienen. Het natuurterreintje in Dalfsen en bijv. veranderingen wat betreft activiteiten van het uilenwerk. Ook waren en zijn er natuurlijk activiteiten van onze vogelwerkgroep die minder of geen aandacht meer opeisen. Ik bedoel hiermee bijv. het gebiedje op het bouwterrein van Bodelaake in Giethoorn en het retentiegebied achter het ziekenhuis in Meppel die door verruiging van het gebied niet of nauwelijks meer aansluiten met de doelstelling van onze vogelwerkgroep. Ook de zwaluwenwand bij Tweeloo baart ons zorgen. Door veranderingen qua beleid van de provincie is het gebiedje bijna ontoegankelijk geworden. Dit is op te lossen, maar het houdt wel in dat de onderhoudswerkzaamheden aan de wand, die toch al niet gering zijn, alleen maar zullen toenemen en het is de vraag of wij met onze vogelwerkgroep op de stoel van een terreinbeherende instantie moeten gaan zitten.

De veranderingen in de natuur houden onze aandacht. Het klimaat zorgt ervoor, dat bepaalde vogelsoorten het beter gaan doen, terwijl andere het steeds slechter doen. Persoonlijk denk ik dat wij natuurlijk in moeten spelen op die veranderingen. Wanneer wij activiteiten blijven ondernemen voor soorten, die in de toekomst waarschijnlijk verdwijnen of alleen nog maar voorkomen in voor deze vogels aangelegde gebieden, zullen wij in de toekomst met veel teleurstellingen te maken krijgen. Het is dan de vraag hoelang je vrijwilligers kunt blijven motiveren om activiteiten te blijven verrichten voor een bepaalde vogelsoort. Aan de andere kant kunnen wij de kansen benutten die zich voordoen en in de toekomst een kans van slagen hebben. Een mooi voorbeeld is het gebiedje van Vitens in Dalfsen. Dit soort projecten moeten gewaardeerd worden. Dit kan gebeuren door ondersteuning van bijv. een vogelwerkgroep zoals Vliegvlug. Het is dan ook welhaast vanzelfsprekend dat wij bij dit project onze hulp hebben aangeboden.

Onze stichting blijft met het probleem van de vergrijzing kampen. In ons vrijwilligersbestand zie je de haren grijzer worden of verdwijnen. Gelukkig hebben zich een paar jongeren aangemeld die de gemiddelde leeftijd wat naar beneden halen, maar toch blijft het een zorgenkind. Voor de toekomst zullen wij toch moeten proberen om de interesse voor de natuur bij de jongeren te wekken. Steeds meer organisaties hebben een schreeuwend tekort aan vrijwilligers. Het probleem is dat de mensen, die al actief zijn, ook steeds meer werk voorgeschoteld krijgen. Dit proces kan natuurlijk niet oneindig doorgaan en het schrappen van activiteiten zal dan het gevolg zijn. Tot op heden lukt het onze vogelwerkgroep om nog steeds op vele fronten actief te zijn dankzij de vrijwilligers. Als wij om ons heen kijken en onze activiteiten vergelijken met die van andere natuurorganisaties dan moeten wij concluderen dat wij als vogelwerkgroep goed bezig zijn met onze verrichtingen voor en met o.a. weidevogels, nestkastjes, uilen, visdiefjes, torenvalken, zwaluwen en nog een aantal andere soms tijdelijke projecten zoals bijv. Bodelaeke. Bij deze wil ik dan ook mijn dankwoord uitspreken aan de vrijwilligers, die zich al jaren inzetten voor de vogelstand in deze regio. Zonder de inzet van deze mensen hadden wij waarschijnlijk al lang geleden afscheid moeten nemen van weidevogels, torenvalken, uilen en tal van andere vogelsoorten in deze regio.

Namens het bestuur
Hilbert Folkerts

Weersomstandigheden

Maart 2017: Zeer zacht, zeer zonnig en aan de droge kant. Met een gemiddelde temperatuur van 8,6 °C tegen normaal 6,2 °C was maart zeer zacht. Maart telde in totaal nog drie vorstdagen tegen acht normaal. De laatste dagen van de maand draaide de wind naar het zuiden en werden de hoogste temperaturen bereikt. Op 30 maart werd voor het eerst dit seizoen in De Bilt een warme dag genoteerd, ook 31 maart was in het land een warme dag. Normaal telt maart nog geen warme dagen. De hoogste temperatuur van de maand werd op de 31e gemeten in Arcen: 24,3 °C. Eind maart was aan de droge kant met gemiddeld over het land 54 mm neerslag tegen een normale hoeveelheid van 68 mm. De laatste tien dagen verliepen vrijwel droog. De maand behoort daarmee tot de tien zonnigste maartmaanden sinds het begin van de regelmatige waarnemingen.

April 2017: Vrij koud, droog en vrij zonnig. Met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 8,6 °C was april vrij koud. De maand had daarmee dezelfde temperatuur als maart, die zeer zacht was. De maand begon met een voortzetting van het zachte weer van maart. De eerste tien dagen van de maand lag de gemiddelde temperatuur bijna twee graden boven het langjarig gemiddelde. Op 9 april liep op een zonovergoten dag de temperatuur op tot boven de 20 °C. Halverwege de maand kregen wij te maken met storingen en werd er koude lucht aangevoerd. Beide paasdagen verliepen koud, kouder dan Kerst van afgelopen jaar. Ook Koningsdag was het fris met temperaturen van 10 °C tot 12 °C. Met gemiddeld over het land 25 mm neerslag was de maand droog en vrij zonnig.

Mei 2017: Extreem warm, zonnig en zeer droog met een gemiddelde temperatuur van 15,0 °C. De eerste decade van mei verliep koel. Hierna werd de stroming zuidwestelijk. Eerst was het wisselvallig maar vanaf de 15e werd het warmer. Op de 17e werd plaatselijk tropisch warm. Daarna werd het tijdelijk koeler. De laatste tien dagen van de maand verliepen zomers. De hoogste temperatuur, 33,5 °C werd op 29

mei bereikt. Deze temperatuur behoort bij de hoogste temperaturen ooit gemeten in Nederland in mei. In totaal werden in De Bilt 17 warme, 6 zomerse dagen en 1 tropische dag gemeten tegen 10, 3 en 0 normaal. Het zonnigst was mei aan de westkust met op veel plaatsen meer dan 240 uur zonneschijn. Er is landelijk gemiddeld 29 mm regen gevallen. Normaal is dit 61 mm.

Juni 2017: Zeer warm, zonnig en gemiddeld over het land normale hoeveelheid neerslag. De gemiddelde temperatuur was 18,0 °C. Aan het begin van de maand was een hogedrukgebied bepalend voor het weer. In een noordoostelijke stroming en met een heldere nacht was de eerste dag van de maand ook meteen de koudste. Vanaf 3 juni werd het wisselvalliger. Vanaf 10 juni liep de temperatuur regelmatig flink op, vooral van 18 tot en met 22 juni. De maand telde in totaal acht zomerse dagen en twee tropische dagen op 19 en 22 juni. De hoogste gemeten temperatuur was op 22 juni, namelijk 35,2 °C. Daarna volgde een laatste wisselvallige week. De gemiddelde neerslag was normaal. De meeste neerslag viel deze maand in het noorden.

Juli 2017: Normale temperatuur, zeer nat en vrijwel de normale hoeveelheid zon. Juli kende wisselvallig zomerweer met dagen met buien of regen en kortdurende droge, warme perioden. In het zuiden was het duidelijk warmer dan in het noorden. De hoogste temperatuur, 32,1 °C, werd op 19 juli in Twente bereikt. De laagste temperatuur 5,2°C werd op 13 juli gemeten in Twente. De gemiddelde temperatuur in De Bilt is uitgekomen op 17,9 °C. Er waren in De Bilt 5 zomerse dagen met een maximumtemperatuur van minimaal 25,0°C. Normaal zijn dat 9 dagen. In het zuiden waren er plaatselijk 13 of 14 zomerse dagen, normaal is daar 11 of 12 dagen. Vanaf het midden van de maand werd het geleidelijk warmer. Met landelijk gemiddeld 110 mm was juli een zeer natte maand. Normaal valt 78 mm. In juli scheen de zon iets minder dan het normale aantal uren: 207 uur tegen 211 normaal. De zonneschijn was vrij regelmatig over de maand verdeeld. In het westen scheen de zon met 225 uur het meest. Het oosten was met circa 190 uur het somberst.

Uilen

De heer Bisschop uit De Wijk is met zijn beschermingswerk van de uilen gestopt. Hierdoor kwam zijn werkgebied in onder andere De Wijk, De Stapel, Koekange en Broekhuizen vrij. Na een vergadering met de omliggende uilenwerkgroepen werd besloten, dat onze vogelwerkgroep voor een seizoen een gedeelte van het werkgebied zou overnemen. Na dit seizoen beslissen wij of wij dit nieuwe gebied erbij blijven doen. Dit heeft te maken met de evt. werkzaamheden in dit gebied. De nestkasten, die in vroegere jaren geplaatst zijn, kunnen van dien aard zijn dat je veel nestkasten moet vervangen of schoonmaken. Dit is natuurlijk een hoop extra werk. Zoals het zich nu laat aanzien valt het echter allemaal mee.

Bosuilen

Het paartje bosuilen, dat wij de voorgaande jaren aantreffen in de nestkast op een door ons bekende locatie, was verdwenen. Elk voorjaar wordt er in dit gebied een survival tocht georganiseerd en deze route loopt onder de nestkast van de bosuilen door. Het zal de uilen waarschijnlijk te druk zijn geworden op deze locatie. Dit jaar hebben ze hun intrek genomen in een ander bosperceel. Daar hier ook een nestkast was opgehangen, waren ze toch van onderdak voorzien. De eerste controle vond plaats op 23 maart. Met behulp van een camera (verstoring minimaal) werd de nestkast gecontroleerd en troffen wij een broedende bosuil aan. Op 6 april volgde een tweede controle en zagen wij, dat er nu vijf kleine jongen aanwezig waren. Op 21 april waren de vijf jongen groot genoeg om te ringen. De opgehangen nestkasten zijn nu aan vervanging toe en zullen dit najaar of van de winter vervangen worden. Daar wij ook informatie kregen over aanwezige bosuilen van een bewoner in dit gebied, zal in deze regio op een geschikte plaats ook een nestkast opgehangen worden.

Jonge bosuilen worden geringd

Steenuilen

Zeer benieuwd waren wij dit jaar naar het aantal broedparen. Ook zijn er enkele nestkasten opgehangen op diverse geschikte locaties. Tijdens de eerste controle van de nestkasten troffen wij op de Veendijk twee bezette nestkasten aan. In Nijeveen waren drie nestkasten bezet. Op een nieuwe locatie troffen wij in Nijeveen vijf zeer kleine jongen aan. In een later stadium werden de jongen door waarschijnlijk een steenmarter gepredeerd, zodat wij dit broedsel als verloren moeten noteren. De andere twee nestkasten in dit gebied leverden respectievelijk vijf en vier jongen op. Op de Veendijk vlogen bij een nestkast twee jongen uit. Het andere broedgeval in dit gebied had minder geluk. In eerste instantie troffen wij begin mei vijf eieren aan. Bij de tweede controle bleek de nestkast verdwenen en lag onder de

boom. Wat de oorzaak hiervan is geweest dat blijft onzeker, maar waarschijnlijk heeft de tand des tijds ervoor gezorgd, dat dit broedgeval op een wel zeer abrupte wijze is afgebroken.

In ons nieuwe werkgebied richting De Wijk en Koekange waren wij natuurlijk zeer benieuwd of er steenuilen voorkwamen. Wij hadden al informatie gekregen dat er steenuilen aanwezig waren, maar juiste aantallen waren ons onbekend. Door inventarisatie wisten wij dat op zeker vijf locaties een paartje voorkwam. In het begin van mei hebben wij de nestkasten gecontroleerd. Steenuilen zitten dan te broeden en het is dan een mooie gelegenheid om de aanwezige steenuilen in de nestkasten te controleren op evt. aanwezige ringen. In drie nestkasten troffen wij broedende vrouwtjes aan maar deze waren niet geringd. In één nestkast lagen drie eieren. Van een steenuil was echter geen spoor te bekennen en de eieren waren koud. Door het aantreffen van ongeringde steenuiltjes gaan wij er dan ook vanuit dat er in dit gebied meer uiltjes voorkomen.

Eind mei zijn alle nestkasten van de steenuilen opnieuw bezocht. In De Wijk zat er in een nestkast 4 jongen en in Koekange zaten in twee nestkasten eveneens 4 jongen. In de nestkast, waar de drie eieren lagen, was de situatie onveranderd. Nog steeds geen volwassen steenuil in de nestkast en de aanwezige drie eieren waren niet bebroed. Dit broedsel moesten wij dan ook als verloren beschouwen. Op de Veendijk zijn er twee jongen uitgevlogen. In Nijeveen zijn er respectievelijk 5 en 4 jongen uitgevlogen.

Totalen;

Olsder	4 jongen
Kollen	4 jongen
Kremer	4 jongen
v.d. Schors	2 jongen
Nooij	5 jongen
Reijnhout	4 jongen

Op 1 augustus kregen wij een melding van een steenuiltje, die in het prikkeldraad bij de Oude Toldijk verward was geraakt en het niet overleefd had. Deze was door Hilbert Folkerts geringd op 27 mei bij de nestkast bij de familie Kremer. Jammerlijk is dat hij of zij dus maar na de ringdatum 66 dagen geleefd heeft. Op 7 september werd er ook een dood steenuiltje gevonden in de buurt van de nestkast in De Wijk. Dit was ook een uiltje, die dit jaar geboren was.

Kerkuilen

Gebied Koekange en De Wijk

Zoals eerder vermeld hebben wij er een nieuw werkgebied bij gekregen. In eerste instantie kregen wij 23 adressen door waar nestkasten waren opgehangen. Om tijdens de eerste controle van de nestkasten het gehele kennismakingstraject te voorkomen, hebben wij vroegtijdig al een bezoek gebracht aan de voor ons nieuwe adressen. Tijdens deze bezoeken kregen wij ook informatie over adressen, waar ook nestkasten waren opgehangen. Door deze ook te bezoeken besparen wij tijdens de eerste controle veel tijd zodat wij niet te veel dagen nodig hebben voor het controleren van alle nestkasten. Tijdens het schrijven van dit artikel hebben wij nog 8 adressen van kastenhouders kunnen achterhalen, zodat nu ons totale adressenbestand is gegroeid naar 32. Begin juni zijn wij begonnen met het controleren. Wat opviel was, dat aan de Schiphorst en Broekhuizen geen nestkasten van kerkuilen bezet waren. In De Stapel troffen wij twee bezette nestkasten aan. In de eerste nestkast lagen acht eieren en in de tweede bevonden zich al grote jongen. In Koekange zelf hadden wij twee broedgevallen, aan de Panjerd één, in Schoonvelde één, in Koekangerveld één en aan de Leijenweg één broedgeval. In Koekangerveld hebben wij een paartje kerkuilen, die op een voor ons onbereikbare plaats broeden. Het is niet altijd exact bekend hoeveel jongen er zijn uitgevlogen, maar volgens waarnemingen moeten er het dit jaar minimaal 4 geweest zijn. Tijdens de boerderijendag op 29 juli

werden wij getipt over nog een broedgeval. Deze kast werd nooit bezocht door wie dan ook en volgens de informatie van de bewoners waren er minimaal 3 jongen uitgevlogen.

Controle van een nestkast op grote hoogte
Totalen van dit gebied

Gegevens:

Kollen	27 mei	3 jongen	
Huizing	6 juni	5 jongen	
Hanewald	24 juni	2 jongen	
Hoog Antink	24 juni	5 jongen	
Schoonvelde	24 juni	4 jongen	
v. Essen	20 juli	6 jongen	later stadium mislukt
Winkel	20 juli	2 jongen	
Mispelaar	31 juli	4 jongen	
Molemaker	31 juli	3 jongen	

Tijdens een nestkastencontrole bij de familie Hoog Antink werd ons de mogelijkheid geboden om met een stand aanwezig te zijn op de boerderijendag op 29 juli. Dit was natuurlijk een mooie kans voor onze vogelwerkgroep om zich te promoten en wij hebben deze kans aangegrepen. Op 24 juni zijn op dit adres de jonge kerkuilen van een ring voorzien en van dit gebeuren zijn door Michel Klomp filmbeelden gemaakt. Een mooi filmpje was het resultaat. Op de boerderijendag hadden wij een stand met diverse nestkasten voor uilen en werd het filmpje gedraaid. Wij konden ons verheugen op een groot aantal bezoekers zodat wij deze dag als een succes kunnen betitelen.

Gebied Mastenbroek

Deze polder kenmerkt zich door sterk wisselende broedresultaten. Zo heb je het ene jaar maar een paar broedgevallen, in een ander jaar kunnen bijna alle nestkasten bewoond zijn door een paartje. Dit jaar bleek een goed jaar te zijn. Tijdens de eerste controle in het begin van juni troffen wij maar liefst negen broedgevallen aan. Ook bij een werkvoorziening voor verstandelijk gehandicapten in een schuur van Staasbosbeheer bij Hasselt hadden wij voor het eerst sinds jaren weer een broedpaartje. Daar de werkzaamheden in de schuur de gehele dag begeleid worden door veelal Nederlandstalige muziek, kunnen wij

stellen dat deze jonge uilen opgroeien onder muzikale begeleiding van Jantje Smit. Van een rustige locatie overdag is hier dus geen sprake.

Gegevens:

Aalberts	7 juni	4 jongen
v. Rees	7 juni	4 jongen
Moed	7 juni	6 jongen
Werkschuur	7 juni	5 jongen
Beens	23 juni	5 jongen
Pierik	23 juni	3 jongen
de Boer	23 juni	6 jongen
Nijboer	23 juni	6 jongen
v.d. Vegte	23 juni	5 jongen

In totaal zijn in dit gebied 44 jongen uitgevlogen. Dit is een gemiddelde van bijna 5 jonge kerkuilen per nestkast.

Jonge kerkuilen in de werkschuur bij Hasselt

Gebied Wanneperveen en Nijeveen

Dit gebied kunnen wij onder één noemer vermelden omdat het landschappelijk sterke overeenkomsten heeft. In tegenstelling tot de polder Mastenbroek waren hier de resultaten iets minder. In Wanneperveen hadden wij drie en in Nijeveen zes broedgevallen. In één nestkast zijn de jongen als gevolg van enkele dagen met zeer hoge temperaturen in mei ((29 mei 33 graden) door de warmte dood gegaan. De nestkast was verplaatst van de boerderij naar een kapschuur. Dit was dus geen oplossing voor de kerkuilen en wij zullen er ons op moeten beraden om weer een andere locatie te zoeken.

Gegevens

Stelling	1 juni	5 dode jongen
Brals	7 juni	6 jongen
Vd. Linde	7 juni	5 jongen
Wijninga	8 juni	3 jongen
Stroeve	21 juni	5 jongen
Oosterveen	24 juni	5 jongen
Versluis	24 juni	3 jongen
Tuinderij	24 juni	5 jongen
Robbe	22 juli	5 jongen

Gebied Meppel

In Meppel hadden wij dit jaar drie broedgevallen, namelijk;

De Boer	7 juni	5 jongen
Lub	14 juni	4 jongen
Sondaar	23 juni	2 jongen

Gebied Veendijk

Op de Veendijk hadden wij in totaal vier broedgevallen. In één nestkast, waar wij de vorige jaren succes hadden, waren nu jongen doodgegaan door de warmte. Deze nestkast was geplaatst in een kapschuur. Deze winter is het dak van de schuur vernieuwd (oude dak

verwijderd i.v.m. asbest). In het oude dak zat ontluchting in de nok. Het nieuwe dak sloot echter alles af en de temperaturen tijdens warme dagen liepen daardoor zo hoog op, dat enkele jongen het niet overleefden. Wij hebben de nestkast met daarin nog twee levende jongen een meter lager opgehangen maar wij weten niet of dit een afdoende maatregel was.

Gegevens

Corts	15 juni	3 jongen	
Makker	18 juni	2 jongen	(4 dode jongen)
v. Houten	20 juni	6 jongen	
De Boer	3 juli	5 jongen	

't Hoge Land

In dit gebied hadden wij vijf broedgevallen. Bijzonder was te vermelden dat wij tijdens de eerste controle van de nestkast bij Prins maar liefst zeven kleine jongen aantroffen. Ruim drie weken later werd weer een controle gedaan en de nestkast was nu verlaten. De oorzaak hiervan weten wij niet. Er waren geen sporen van bijv. steenmarter. Ook is de schuur afgesloten en kunnen er geen ongewenste personen toegang krijgen. Het zal wel altijd een raadsel blijven.

Gegevens

Kamp	1 juni	1 jong	
Roskamp	1 juni	5 jongen	
Klaver	2 juni	6 jongen	
Spans	20 juni	4 jongen	
Prins	20 juni	7 jongen	later stadium nestkast leeg
Mooiweer	27 juni	3 jongen	

In september zijn wij begonnen om de nestkasten voor de tweede keer te inspecteren. Daar het een goed seizoen is voor de uilen, heb je de kans om een tweede broedgeval aan te treffen. Om een duidelijk beeld

te krijgen over de juiste aantallen broedgevallen, is een nacontrole dus wenselijk. Dit bleek al op 2 september toen wij een adres bezochten in Belt en schutsloot voor het plaatsen van een nestkast. Gelijk dus ook de nestkast, die elders in dit dorp aanwezig is, maar even gecontroleerd. Gelijk was het raak want hier zaten drie of vier kleine jongen in de nestkast. Voor begin oktober maar weer een bezoek gepland aan dit adres om de evt. jongen te ringen. Dit was dus ons eerste tweede broedgeval en bevestigde gelijk de noodzaak voor een nacontrole van alle nestkasten. Op 8 september hebben wij de nestkasten in de polder Mastenbroek gecontroleerd op tweede broedgevallen. Er werden geen tweede broedgevallen meer aangetroffen.

Totalen van ons gehele werkgebied;

Om een duidelijk overzicht te krijgen wat betreft het resultaat in ons werkgebied, hebben wij ons nieuwe gebied apart vermeld. Vorig jaar hadden wij in ons werkgebied 27 broedgevallen en 88 jonge kerkuilen. Dit jaar was het beduidend beter, want nu kwamen wij op 31 broedgevallen en maar liefst **137 jonge** uilen. In ons nieuwe werkgebied (Koekange e.o.) hadden wij 9 broedgevallen met in totaal 28 jongen.

Samengevat;

Totaal 40 broedgevallen	
Uitgevlogen jongen	165
Mislukte broedsels	3
Dode of verdwenen jongen	22

Kerkuilen in Hooghalen

Zoals eerder vermeld is er een samenwerkingsverband ontstaan met de groep uit Hooghalen. Mooi is te vernemen dat dit groepje vrijwilligers dit jaar een goed seizoen hadden. Maar liefst tien nestkasten waren dit jaar bezet met een fors aantal jongen. In totaal

zijn er in hun werkgebied maar liefst 50 jongen uitgevlogen. Dit is precies een gemiddelde van 5 jongen per nestkast.

Eleveld Hooghalen	13 juni	5 jongen
Schans Hooghalen	13 juni	6 jongen
Jansen Hooghalen	13 juni	5 jongen
Uri Amen	13 juni	7 jongen
De Graaf Geelbroek	13 juni	6 jongen
Brinkman Ekerhaar	13 juni	4 jongen
Smit Hooghalen	16 juni	3 jongen
v. Veen Laaghalerveen	16 juni	4 jongen
Vos Laaghalerveen	16 juni	5 jongen
Doornbos Laaghalerveen	16 juni	5 jongen

Terugmeldingen van geringde uilen

Op 23 juni is er een jonge kerkuil geringd aan de dijk van Cellemuiden en deze is op 17 juli dood aangetroffen bij de burens in de stal.

Op 7 juli is bij een nestkastencontrole in Lelystad een geringde kerkuil aangetroffen, die op 7 juli 2016 door Hilbert Folkerts was geringd bij de familie Roskamp bij de Kadoelen.

Torenvalken

De torenvalken hebben het dit jaar goed gedaan. In het begin van mei hebben de heren Erwin Lok en Arjan Schadenberg de nestkasten gecontroleerd met een camera, welke is bevestigd aan een telescoopstok. In enkele nestkasten waren reeds kleine jongen aanwezig en er waren nog wat nestkasten, waarin nog eieren voorkwamen. Al met al zag het er goed uit en bleken de meeste nestkasten bezet. Op 29 mei hebben wij bij Pieter de Groot en Jan Schiphorst op de Veendijk de jongen kunnen ringen. Op 31 mei hebben wij de overige nestkasten weer gecontroleerd. De jongen van de nestkasten bij de zandweg in Kolderveen, Oosterhuis, tuinderij

Kolderveen, Benak en Stelling waren groot genoeg om te worden geringd. De nestkast, welke aan een boom was opgehangen bij het Reestdal, was nog niet bezet. Pas later in het seizoen zagen wij hier ook een paartje torenvalken en tijdens de controle op 2 juni lagen er vijf eieren in. Op 23 juni hebben wij deze vijf jongen van een ring kunnen voorzien.

Bij de Trambaan in Havelte is er vorig jaar een nieuwe nestkast opgehangen. Daar deze plek zich uitstekend leent voor een paartje torenvalken, waren wij toch verbaasd hier niets van torenvalken te bemerken. Bij de controle met de camera bleek al gauw wat de reden was. Het aangebrachte nestmateriaal was tijdens de wintermaanden uit de nestkast gewaaid en zodoende hadden torenvalken geen nestmateriaal om hun eieren op te leggen. Van de grond af hebben wij

Nestkast met zes jonge torenvalken

enkele graspollen in de neskast gegooid en nu was het dus afwachten of wij nog een paartje in de nestkast zouden krijgen. Daar op dit adres ook de kerkuilenkast bezet was, hebben wij op 15 juni beide nestkasten gecontroleerd. Tot onze verbazing lagen er nu vijf eieren in de torenvalkkast. Twee weken later waren er kleine jongen en nog een ei. Op 20 juli hebben wij 4 jongen kunnen ringen. Om in deze tijd van het jaar nog jongen te hebben is laat in het seizoen te noemen. In onderstaand overzicht is duidelijk dat de meeste jonge valkjes eind mei geringd zijn en dat ze half juni al druk bezig waren met hun vlieg oefeningen of zelfs al rondvlogen. Bij dit late broedgeval zullen de jongen half augustus de nestkast verlaten. Dit is bijna twee maanden later dan dit seizoen normaal was.

Ook bij Richard Duker in Nijeveen is dit voorjaar een nestkast geplaatst. Tijdens de eerste controle op 12 april was deze nestkast nog niet bezet. Begin mei kregen wij een foto toegestuurd van de nestkast, waar nu 5 eieren in lagen. Het had dus even geduurd voordat een paartje deze nestkast ontdekt had. Voor de familie Duker een mooi succes, namelijk een nestkast ophangen en ook al direct bezet door torenvalken. Op 14 juni zijn er vijf jonge valkjes van een ring voorzien.

Gegevens torenvalken

	Controle 1	controle 2	ringdatum	aantal jongen
	12 april	17 mei		
Schiphorst	5 ei	5 jong	29 mei	4 jongen
De Groot	6 ei	6 jong	29 mei	6 jongen
Stouwe	3 ei	6 jong	31 mei	6 jongen
Oosterhuis	5 ei	6 jong	31 mei	6 jongen
Tuinderij	3 ei	4 jong 1 ei	31 mei	4 jongen
Benak	1 ei	5 jong	31 mei	5 jongen
Stelling	6 ei	6 jong	31 mei	6 jongen
Duker	niet bezet	5 ei	14 juni	5 jongen
Sondaar	niet bezet	5 ei	23 juni	5 jongen
Trambaan	niet bezet	niet bezet	20 juli	4 jongen

In totaal hadden wij dit jaar dus tien nestkasten van torenvalken bezet. Acht nestkasten zijn bevestigd aan lantaarnpalen en dus onbereikbaar voor predatoren zoals de steenmarter. Evenals voorgaande jaren zorgen deze nestkasten er elk jaar voor dat hier jongen uitvliegen en wij een goed resultaat hebben. Dit jaar zijn er in totaal 51 jongen uitgevlogen.

Visdiefjes

Het aantal broedparen van deze sterntjes kende door het lozen van bestrijdingsmiddelen een dieptepunt in 1965. Nog slechts 5000 broedparen waren er in Nederland. Door het verbod op het lozen van de bestrijdingsmiddelen volgde er een herstel. De huidige populatie wordt nu geschat op 17000 broedparen. De laatste 10 jaren zien wij echter wel een afname van 5% per jaar.

Jong visdiefje wordt geringd

Al enkele jaren broeden er visdiefjes op platte daken in Meppel . Ook elders in Nederland zijn kolonies bekend, die zich gevestigd hebben op platte daken, die voorzien zijn van grind.

Bekende dakkolonies in Nederland in 2016

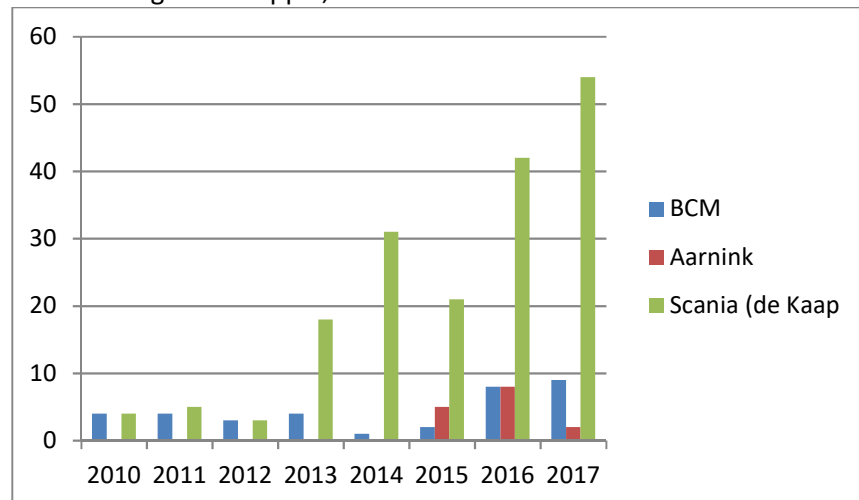
	Dichtheden per 100 m ²	aantal broedparen
AA Verhuizers Nieuw Gennip	1.2	42
Distributiecentrum AH Zwolle	0.45	120
Overvecht Ontariodreef Utrecht	6.9	76
Benelux Exportcars Boxtel	0.18	1
Nordwin College Leeuwarden	4.7	98
Alfa College Groningen	0.3	8
Carterpillar Den Bosch	3.8	53
BCM Meppel	0.5	8
De Kaap Meppel	5.7	42
Aarnink Meppel	0.8	8

Sinds 2010 is het bij ons bekend dat er op een dak visdiefjes broedden. Sinds dat jaar hebben Henk Tebberman en Hilbert Folkerts de ontwikkelingen in Meppel nauwlettend in de gaten gehouden. In Hasselt kwamen al jaren visdiefjes voor op twee daken, namelijk van de bedrijven Ridderinkhof en Heem Beton. De loods van Ridderinkhof is gesloopt en ook de locatie van Heem Beton bestaat niet meer. Het laatste bedrijf is overgenomen door Scania, die er nieuwbouw heeft gepleegd. Sinds het wegvallen van deze twee broedlocaties hebben wij een toename gekend van het aantal broedparen in Meppel. Alleen in het jaar 2015 hadden wij een afname, verstoring lag hieraan ten grondslag.

In Zwolle is het dak van het distributiecentrum van Albert Heijn vervangen en van nieuw grind voorzien. Op dit dak broedt al jaren een kolonie van minstens honderd broedparen. Dit jaar was dit afgenomen tot 25 broedparen. Het kan zijn dat de grote kolonie van kokmeeuwen

(honderden paren) hier debet aan is. Het kan ook zijn dat het nieuwe grind op het dak minder aantrekkelijk is voor de visdiefjes. In de Vreugderijkerwaard bij Zwolle werden dit jaar ongeveer honderd broedparen geteld.

Ontwikkelingen in Meppel;

Verloop broedseizoen

Op 17 april zagen wij de eerste visdiefjes bij het zandwingebed aan de Bremenbergweg. Deze hadden hun reis vanuit hun overwinteringgebieden in West Afrika dus voltooid en waren teruggekeerd naar hun broedgebieden in Meppel. Op 30 april werden de eerste visdiefjes waargenomen boven een paar daken. Vervolgens zag je de aantallen toenemen. Het leek er in eerste instantie niet op dat wij het aantal broedparen bij de Scania van vorig jaar zouden halen. Wel konden wij een toename van het aantal visdiefjes zien bij de Industrieweg.

In mei ontdekten wij ook enkele visdiefjes die zich ophielden op het dak van het voormalige HIAB gebouw. Bij de eerste controle op 15 mei bleek dat hier zich 4 broedparen hadden gevestigd. Op 29 mei hebben

wij voor de tweede maal de daken weer bezocht om het maximaal aantal broedparen vast te stellen en de gegevens zijn in de bovenstaande grafiek verwerkt. Op 19 juni zijn wij begonnen met het ringen van de jongen. Daar niet alle jongen (sommige te klein of er lagen nog eieren) zijn geringd, hebben wij op 27 juni nog een sessie gedaan. Bij Aarnink zijn 3 jongen vliegvlug geworden, bij de Scania 71 en bij de Wabco 6 jongen. Bij Scania zijn op 5 juli nog 4 nesten (vervolglegsels?) aangetroffen. Hiervan heeft 1 nest nog twee jongen opgeleverd. Van de andere 3 nesten zijn de eieren niet uitgekomen en hebben dus geen jongen voortgebracht. Van 60 nesten zijn in totaal 83 jongen groot geworden (BCM is onbekend). Dit is een gemiddelde van 1,38 per nest.

Op 8 augustus is er een dood visdiefje aangetroffen op het vogeleiland De Kreupel in het IJsselmeer. Deze was door Hilbert Folkerts geringd op 5 juli bij de Scania in Meppel.

Weidevogels

De weersomstandigheden zaten de weidevogels niet mee dit jaar. Het ene jaar is het te koud, het andere jaar weer te warm, dan is het te nat en dan weer is het te droog. Al met al zorgen deze omstandigheden er wel voor dat de resultaten in deze regio onder de maat blijven. Ook predatie speelt lokaal een grote rol. Dit voorjaar kende de laatste 10 dagen van maart geen neerslag. April was koud en droog met aan het eind van de maand lage temperaturen. Daar de meeste jonge kieviten op het eind van april uit het ei kruipen, hadden die de weersomstandigheden niet mee. Door de lage temperaturen waren er natuurlijk minder insecten die als voedsel voor de jongen konden dienen. De maand mei was daarentegen warm, maar ook viel er nagenoeg geen neerslag, wat de weidevogels zoals de grutto parten speelde.

Dit jaar hebben Jelmer Bakker, Klaas Klomp, Klaas Tuut, Hendrik Withaar, Jans Bijker en Hilbert Folkerts zich bezig gehouden met de weidevogels.

In Nijeveen aan de Dekkersweg kwamen dit seizoen niet veel kieviten voor. De voorgaande jaren zaten er minimaal tien paartjes, die waren verspreid over het gehele gebied. Dit jaar hadden wij elf paartjes, die allemaal op één stukje bouwland hun nesten hadden gemaakt.

Daarvan zijn er drie uitgekomen. Predatie zorgde ervoor dat de overige acht het niet gered hebben, zodat er van de elf broedparen niet veel terecht kwam. Zeer bijzonder is dat Klaas Klomp eind april een nestje van de kievit vond, waarvan drie eieren al uitgekomen waren en één ei nog niet. Dezelfde nacht werd er door jagers een vos geschoten. Bij inspectie van de vos bleek, dat deze vier jonge kieviten in zijn bek had. Dit waren uitgerekend de jongen van het nest wat Klaas gevonden had. De aanwezigheid van de vos in dit gebied zal ook de reden geweest zijn dat er maar weinig kieviten voorkwamen.

In het noorden van Nijeveen kwamen nog enkele paartjes grutto's voor. Er werden twee nesten gevonden en deze zijn ook uitgekomen. Daar het gebied echter begroeid is met raaigras (snelgroeïend gewas) zochten de jonge grutto's het kortere gras op en vonden dit op het pad, wat dwars door de weilanden loopt. Toen wij het bericht van de boer ontvingen over zijn aanstaande maaiplannen, hebben wij geprobeerd om de jongen naar een ander gebied te verplaatsen, zodat ze tijdens het maaien niet zouden sneuvelen. Wij hebben de jongen echter niet te pakken gekregen. De jongen verjagen door middel van plastic zakken of linten aan stokken (het bewegen van zakken of linten door de wind heeft tot gevolg dat de weidevogels met hun jongen wegtrekken naar andere percelen) o.i.d. is niet toepasbaar, omdat het te maaien gebied groot is en dus honderden stokken voorzien van zakken of linten geplaatst moesten worden. Na het maaien was het opvallend rustig zodat wij ervan uitgaan, dat de jonge kuikens het niet hebben gered. Positief is wel te melden dat op een aangrenzende maiskavel diverse jonge kieviten, tureluurs en scholeksters rondliepen.

Deze hadden het lange gras verlaten en hun toevlucht gezocht op het bouwland. Voor de grutto dus geen goed resultaat, maar de andere soorten weidevogels hebben het hier wel goed gedaan.

Aan de Zomerdijk hebben wij ondanks de verruiging van het gebied toch nog gekeken naar aanwezige broedparen. Evenals het voorgaande jaar zochten de weidevogels de minst verruigde gebieden op om te gaan broeden. Met behulp van een trekker van de goed meewerkende boer hebben wij het gebied afgezocht. Er werden in totaal 9 nesten van de kievit, 3 nesten van de tureluur, 1 wilde eend en 11 graspieper gevonden. Het broedresultaat was goed, veel jongen waren aanwezig.

Nestje van de gele kwikstaart

In de Barsbeek werden in totaal 9 nesten van de kievit en één gruttonest gevonden bij het plasdras gebiedje aan de Veenen. Van de negen kievitsnesten zijn er maar twee nesten uitgekomen. Vijf nesten

werden gepredeerd en twee nesten zijn tijdens het bemesten verloren gegaan. Het gruttonest werd ook gepredeerd. Later in het voorjaar bleken toch nog een paartje kieviten minimaal één kuiken te hebben en twee paartjes grutto's, die waarschijnlijk later in het seizoen zich hier hadden gevestigd, ook jongen voortgebracht te hebben. Aan de Lageweg had een wulp zijn nest gemaakt en de eieren zijn ook uitgekomen. Vrij lang hebben wij de ouders nog met hun jongen kunnen volgen zodat wij ervan uitgegaan zijn dat dit broedgeval succesvol is geweest.

In Wanneperveen zijn in totaal 8 kievitsnesten gevonden. Van deze nesten is geen één ei uitgekomen. Er werden 6 nesten gepredeerd en twee gingen verloren door werkzaamheden. Wij kunnen dus stellen dat dit een teleurstellend seizoen was voor de vrijwilligers die in deze regio probeerden de weidevogels te beschermen.

Oeverwaluwen

De aantallen broedparen van de oeverwaluw waren dit jaar lager dan voorgaande jaren. Dit kwam hoofdzakelijk door het grotendeels ontbreken van oeverwaluwen bij de zandafgraving aan de Bremenbergweg. Slechts enkele paartjes hebben hier genesteld. Reden hiervan is waarschijnlijk dat de zandwinning de laatste fase is ingegaan. Het zanddepot wordt steeds kleiner en dat heeft natuurlijk weer tot gevolg dat de werkzaamheden zoals het transport van zand etc. zich tot een steeds kleiner gebied beperkt. De gevolgen zijn dat de waluwen niet tot nauwelijks de kans krijgen om zich in één van de steilwanden te vestigen omdat er dagelijks zand afgehaald wordt. Het is dan ook onwaarschijnlijk dat hier in de toekomst nog een grote kolonie zich gaat vestigen. Voor ons misschien een taak om te kijken naar een permanente wand in dit gebied.

Bij de Sethehaven zat evenals vorig jaar weer een kolonie in een bult zand. Meer dan zestig broedparen maakten van deze locatie gebruik.

Evenals andere jaren wordt de zwaluwenwand door vrijwilligers van onze vogelwerkgroep bijgehouden. Dit geldt voor zowel het onderhoud als het monitoren van de oeverzwaluwen. Op 25 maart hadden wij onze jaarlijkse onderhoudsbeurt van de wand gepland. Met een grote groep vrijwilligers hadden wij de klus vrij snel geklaard en konden de zwaluwen weer opnieuw hun nesten graven. Normaal gesproken kunnen wij de oeverzwaluwen omstreeks half april weer bij de wand zien vliegen. Dit jaar echter werden de eerste zwaluwen (5 stuks) al op 30 maart ontdekt. Wekelijks werd nu een bezoek gebracht aan de wand om de toename van de aantallen zwaluwen te volgen. Tot onze verbazing echter bleef het bij de 5 stuks. In het verloop van de maand mei was er geen duidelijke toename te constateren. Wel werden er soms meer zwaluwen gezien, maar tot het graven van nestgangen kwam het niet. Bij nadere inspectie bleek, dat door de droge weersomstandigheden het zand, waarmee de gaten waren gevuld, spijkerhard was geworden. Pas na de regenbuien op 6, 7 en 9 juni, waardoor het harde zand zachter was geworden, zag je nu dagelijks de aantallen zwaluwen groeien. Volop werd er nu gegraven en dagelijks kon je nu een toename zien van het aantal gegraven nestgangen. Pas eind juli zaten wij op een maximum van ruim 140 nestgangen. Wij kunnen dus stellen dat de droge periode in mei de oorzaak is geweest dat de oeverzwaluwen bij de wand later in het seizoen zijn begonnen met het broedseizoen.

Op 26 augustus werden door ongeveer 25 paartjes de jongen nog gevoerd. Op 2 september was er geen zwaluw meer te bekennen en zijn ze dus met de uitgevlogen jongen naar het zuiden vertrokken. Het gebiedje rondom de zwaluwenwand is door de provincie uit het maaibeleid gehaald. Dit heeft voor de toekomst grote gevolgen. De wand is nu bijna onbereikbaar geworden. Het pad ernaartoe is nu zwaar begroeid door allerlei soorten planten. Ook voor de wand schieten boompjes en riet de grond uit, zodat de zwaluwen bijna geen vrije vlucht meer hebben om bij hun nesten te komen. Daar de wilgen en de elzen al dusdanig groot zijn, zal maaien waarschijnlijk niet meer

gaan. Wij maken ons dan ook zorgen of wij in de toekomst hier nog activiteiten kunnen verrichten ten gunste van de oeverwaluwen.

De toegangsweg naar de wand

Huiszwaluwen

De kunstnesten, die al enkele jaren geleden zijn opgehangen aan de woning van Rene Koster in de Bergierslanden, waren ook dit jaar weer goed bezet. Positief te melden is dat ook bij de directe burens drie kunstnesten zijn opgehangen. Dit is wat later in het seizoen gebeurd en de zwaluwen hebben dit seizoen nog geen gebruik gemaakt van de aangeboden kunstnesten.

Bodelaeke

Voorgaande jaren hebben honderden vogels hier hun jongen grootgebracht. Alleen het laatste gedeelte van het gebied is nog

onbebouwd. Dit laatste stukje is bestemd voor ecologische woningen. De verkoop wilde echter niet vloten, zodat dit gebiedje braak bleef liggen. Gevolg was een prachtig gebied voor plevieren, visdiefjes en tal van andere vogelsoorten, die in onze omgeving niet algemeen zijn of zelfs niet voorkomen. De laatste jaren zag je het gebied wel meer verruigen. In een eerder stadium hebben wij het initiatief genomen om de verruiging tegen te gaan door het gebied te maaien. Dit seizoen was de situatie zover, dat het maaien van het gebied nog wel mogelijk was, maar het maaisel afvoeren een zeer kostbare zaak zou worden. Het gehele gebied was namelijk begroeid geraakt met riet. Daar ook nog de kans zou bestaan dat er op kort termijn de schop de grond zou ingaan, hebben wij het gebied maar gelaten zoals het was.

Doordat het gebied nu begroeid was met riet, waren plevieren e.d. verdwenen. Wel waren er ganzen overvloedig aanwezig. Grauwe ganzen, brandganzen, nijlganzen en een enkele canadese gans hadden nu hun kans schoon gezien om hier te gaan nestelen. Toch heeft er een paartje tureluurs, scholeksters en zelfs een kluut nog jongen groot weten te krijgen. In de zandbult op het terrein hadden een twintigtal oeverwaluwen hun nest gemaakt. De aanwezigheid van een paartje kleine mantelmeeuwen deed ons vermoeden dat die hier ook gebroed moeten hebben. Het nest is echter niet gevonden.

Retentiegebied ziekenhuis

Achter het ziekenhuis in Meppel is een waterbergingsgebied aangelegd. Hierbij is van een aantal hectares de teelaarde verwijderd tot op de schrale en zanderige gronden. Hierdoor is een apart gebiedje ontstaan wat als broedgebied kan dienen voor bijv. steltlopers. Evenals voorgaande jaren werd ook dit seizoen hier weer volop gebruik van gemaakt door kieviten en kleine plevieren. Dit had de voorgaande jaren ook aantrekkingskracht op wandelaars, al dan niet vergezeld met honden, die dwars door het gebiedje liepen. Dit kwam natuurlijk niet ten goede aan de aanwezige broedende vogels en gelukkig worden wandelaars nu door geplaatste borden, waarop staat aangegeven wat

wel en niet mag, erop gewezen alleen de aangelegde wandelpaden te gebruiken.

Dit jaar waren er al vroeg in het voorjaar enkele kieviten aanwezig. Ook ontdekten wij in het begin van april ook al de eerste kleine plevieren en enkele tureluurs. In het verloop van het seizoen nam het aantal kieviten toe tot maximaal 7 broedparen. Van de kleine plevier hebben wij 4 broedparen geteld, van de tureluurs twee broedparen. In een later stadium kwam toch predatie om de hoek kijken. Van de eerste kievitslegsels kwam niet veel terecht maar later in het seizoen waren er toch jongen van zeker drie broedparen aanwezig. De kleine

Prachtig biotoop voor diverse vogelsoorten

plevieren hadden een minder goed seizoen. Van de vier broedparen hebben wij geen jongen kunnen ontdekken en dus moeten wij

concluderen dat het voor deze vogels op deze locatie een mislukt seizoen was.

De lager gelegen gedeelten van het gebied raken ook hier steeds meer begroeid. Dit heeft ook weer gevolgen voor andere vogelsoorten, die hier gebruik van maken. Rietzangers, gele kwikstaarten, kleine karekiet, meerkoet, wilde eend, blauwborst en krakeend hebben wij kunnen ontdekken. Door de droge weersomstandigheden in het voorjaar vielen de waterpartijen echter droog. Wat voor gevolgen dit had op de aanwezige vogels was natuurlijk moeilijk te constateren, maar in een later stadium van het voorjaar waren er toch beduidend minder broedvogels.

Kleine plevier

Zoals in het voorgaande artikel al vermeld hebben 4 paartjes kleine plevier achter het ziekenhuis een poging gedaan om hun jongen groot te brengen. Op het voormalig terrein van de slagerij Murris, waar nu alleen nog de betonvloeren liggen en puin, heeft dit jaar een paartje zijn jongen groot kunnen brengen. Het nestje hadden ze gemaakt tussen fijne betonresten (gruis). Daar het een afgesloten gebied is, komen er verder geen mensen en is het een rustige broedplek. Bij het zandwingebied aan de Bremenbergweg waren constant 2 paartjes aanwezig. Het ene nestje troffen wij aan op de verharding van het pad, dat bij de zandwinning aanwezig is. Het andere nest werd in eerste instantie niet gevonden. Bij het verlaten van het terrein alarmeerden de plevieren constant zodat een broedgeval duidelijk aanwezig moest zijn. In een later stadium werd deze ook aangetroffen bovenop het zanddepot. Ook op 2 daken van bedrijven troffen wij een paartje aan. In totaal hebben wij, voor zover bij ons bekend, in onze gemeente zeker 9 broedgevallen gehad.

Nestje gemaakt van steentjes en betonresten

Bijeneters

Dit voorjaar werd er weer hoopvol in Nederland uitgekeken naar de bijeneters. Het aantal meldingen van waarnemingen bleef in vergelijking met de voorgaande jaren wat achter. Wat hiervan de reden is geweest blijft voorlopig nog een raadsel.

Weersomstandigheden in Zuid- Europa kunnen natuurlijk van invloed zijn op de naar het noorden toe trekkende vogels. Een echte aanwijzing hiervoor hebben wij echter niet gevonden. Eveneens hebben wij gekeken of zuidelijke of oostelijke stromingen van invloed zijn op de naar het noorden trekkende bijeneters. Hier hebben wij echter ook geen aanwijzing kunnen vinden. Veel waarnemingen in de voorgaande jaren werden gedaan bij westelijke of noordwestelijke stromingen.

Op 28 april werd de eerste waarneming gedaan van bijeneters. Nauwlettend werden de ontwikkelingen nu gevolgd. In mei kregen wij meldingen van bijeneters, die weer waren waargenomen op dezelfde plaatsen, waar ze vorig jaar hadden gebroed. In het verloop van het broedseizoen werd duidelijk, dat er in Limburg weer vier broedparen aanwezig waren en in Zeeland één broedpaar.

In Limburg was er nogal wat onduidelijkheid over het in stand houden van hun steilwanden, maar de plaatselijke vogelwerkgroep heeft ervoor gezorgd dat de aanwezige wanden intact bleven en dus de bijeneters ongestoord tot broeden konden overgaan. Opvallend was dit jaar, dat ze beduidend vroeger in het seizoen zijn begonnen met de eileg. Gevolg was dat de eerste jongen eind juli al hun nest verlaten hadden. De laatste jongen werden op 30 juli nog voorin de nestgang waargenomen. Ook werden er toen 21 vliegende bijeneters, die een paniekerig gedrag vertoonden, waargenomen. Oorzaak waren twee aanwezige buizerds bij de broedlocatie. Met zekerheid kunnen wij stellen dat er jongen zijn uitgevlogen. Daar het gebied niet toegankelijk is voor het publiek, kunnen wij helaas niet het juiste aantal uitgevlogen jongen vermelden. Daar er begin augustus meerdere keren 21 rondvliegende vogels bij de broedlocatie zijn waargenomen, moeten er zeker dertien jongen zijn uitgevlogen. Op 5 en 6 augustus hebben Hilbert Folkerts en Matthias Koster een bezoek gebracht aan de broedlocatie. Tevens werden de locaties, waar vorig jaar werd gebroed, ook bezocht. Helaas werd er op beide dagen geen enkele bijeneter meer waargenomen. In eerste instantie zijn wij ervan uitgegaan dat ze al naar het zuiden vertrokken waren. Echter kregen wij de daaropvolgende dagen nog meldingen binnen van een groep van 21 waargenomen bijeneters. Van een andere locatie vlak in de buurt werden op bijna dezelfde tijdstip ook nog 5 exemplaren waargenomen. De vraag is, of deze bijeneters bij de groep van de broedlocatie hoorden of was het een afzonderlijke groep van elders. De laatste melding kwam binnen op 9 augustus, daarna zijn de vogels

niet meer gezien. Wij gaan er dan ook vanuit dat ze in zuidelijke richting vertrokken zijn.

In Zeeland was het broedgeval ook succesvol. Ondanks het aanleggen van een nieuwe wand (speciaal voor bijeneters) kozen de bijeneters weer voor dezelfde nestlocatie als vorig jaar. Ook hier waren de bijeneters wat eerder in het seizoen begonnen met hun eileg en eind juli vlogen er drie jongen rond met hun ouders.

Wij kunnen wel stellen dat het voor de vogels een goed seizoen geweest is. In zowel Zeeland als Limburg waren de bijeneters succesvol. Het geeft natuurlijk geen garantie dat ze volgend jaar weer terugkomen om op dezelfde locaties weer te gaan broeden, maar de kans is zeer groot. Vanaf 2010 wordt er nu jaarlijks in Nederland gebroed en staat de teller nu op 42 broedgevallen.

Gebiedje in Dalfsen

Door onze samenwerking met Vitens werden wij eind vorig jaar benaderd door de heer Akse, die voor Vitens o.a. de taak heeft om door educatie etc. mensen bekend te maken met de activiteiten van Vitens en natuurlijk de bijkomstigheden voor de natuur. Het betrof een waterplas bij het pompstation in Dalfsen. Hier moest grondwerk verricht worden en daardoor kwamen er ook kansen te liggen om voor bijv. vogels broedgelegenheid aan te leggen. Dit is ook gebeurd en er werd een plan gemaakt voor de aanleg van een oeverwaluwenwand en midden in de waterplas een vogeleilandje. Voordeel van deze grondwerkzaamheden zijn, dat de grondverzetmachines aanwezig zijn en dat er geen af- of aanvoer van zand hoeft plaats te vinden.

In november vorig jaar hebben wij met behulp van enkele vrijwilligers van Vliegvlug grind aangebracht op het reeds gerealiseerde eilandje. Ook de zwaluwenwand was voltooid.

In de maand mei hebben wij een bezoek gebracht aan dit gebied om aan de hand van een inventarisatie het aantal broedende vogels te kunnen vaststellen. Wat direct opviel waren de tientallen visdiefjes, die boven waterplas vlogen. Tot broeden zijn ze echter niet gekomen.

Oeverzwaluwen (40 broedparen) hadden de eerste nestgangen gegraven in de wand en ook de ijsvogel werd waargenomen en heeft er ook gebroed. Verder vonden wij drie nestjes van de kleine plevier en een nest van een scholekster. Voor het eerste jaar dus een goede bezetting van het aantal broedparen van verschillende vogels. Eind augustus is er nogmaals een bezoek gebracht aan dit gebiedje. Doordat er toch wat begroeiing was verschenen is er een plan gemaakt voor het volgende broedseizoen om deze te verwijderen. Door afkalving was de steilwand op diverse plaatsen ingezakt zodat deze ook weer opnieuw in oude glorie hersteld gaat worden.

Nestkastjes

Evenals voorgaande jaren hebben Ben Geel, Marinus van Dam, Henk van der Waal, Fred de Groot dit jaar de controles uitgevoerd van de nestkasten op de Havelterberg. De groep is dit jaar verjongd door Karin Theissen, die zich aangemeld heeft als vrijwilligster. Begin mei zijn wij begonnen met de eerste controle. Ook dit jaar hadden wij toch weer een vrij groot verschil in broedstadia. In het ene nestkastje zaten al vrij grote jongen, in een ander nestkastje waren ze net begonnen met de eileg. Dit jaar waren de koolmezen de winnaar, gevolgd door de pimpelmees en bonte vliegenvanger. Ook hadden wij dit jaar weer een matkopmees of een glanskopmees. Deze zijn moeilijk van elkaar te onderscheiden. Daar dit kleine meesje zeer kleine jongen had en deze in de nestkast warm hield, hebben wij dit deze vogel maar betiteld als matkopmees. Bijzonder te noemen was ook, dat wij dit jaar een winterkoning hadden in een nestkastje. Dit was voor ons de eerste keer om een broedgeval van dit vogeltje aan te treffen. In het gebied gelegen bij de Havelterberg troffen wij dit jaar een fors aantal nestkasten aan waarvan het deksel op de grond lag of niet goed op het nestkastje geplaatst was. Schijnbaar zijn er personen die nieuwsgierig zijn en de nestkastjes inspecteren. Het goed terugplaatsen van het deksel is dan wel een vereiste want anders geven de nestkastjes geen resultaat.

De onderstaande grafiek geeft een afname te zien van het aantal broedparen in de nestkastjes. Dit is te wijten aan de afname van de aantallen nestkasten. De reden hiervan is dat er nestkasten verloren gaan door het omzagen van bomen of ouderdom van de nestkasten.

Nestje met eitjes van de bonte vliegenvanger en een koolmees eitje

Resultaten over de afgelopen 5 jaar

	2013	2014	2015	2016	2017
Koolmees	46	46	35	34	31
Pimpelmees	40	41	37	30	30
Bonte vliegenvanger	37	20	18	22	24
Boomklever	5	6	3	2	3
Matkopmees		1		1	1
Winterkoning					1

Bestuur 2017

Hilbert Folkerts	voorzitter
Wil Kouwenhoven	secretaris
Harry Talen	penningmeester
Henk van der Waal	lid
Henk Boer	lid
Klaas Klomp	lid

Werkgroepen

Weidevogels	Klaas Tuut, Jans Bijker, Jelmer Bakker, Klaas Klomp, Hendrik Withaar en Hilbert Folkerts
Uilen	Jans Bijker, Rene Koster, Luuk Buit, Michel van der Sluis, Hilbert Folkerts
Torenavalken	Arjan Schadenberg en Erwin Lok
Nestkasten	Fred de Groot, Ben Geel, Marinus van Dam, Henk van der Waal en Karin Theissen
Visdiefjes	Henk Tebberman en Hilbert Folkerts
Oeverzwaluwen	Alle vrijwilligers van Vliegvlug

Colofon

Informatie:	Vogelwerkgroep Vliegvlug
Foto's:	Archief Vliegvlug
Websites:	www.vliegvlugmeppel.nl www.bijeneters.nl
E.mailadres:	info@vliegvlugmeppel.nl

